

Ομιλία Υπουργού Τουρισμού κ. Όλγας Κεφαλογιάννη στο 2^ο Διεθνές Συνέδριο του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος για την Κοινωνική Δράση

Εισαγωγικά

Αξιότιμοι προσκεκλημένοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Φίλες και φίλοι,

Αγαπητοί διοργανωτές του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και του EFC,

Επιτρέψτε μου καταρχήν να καλωσορίσω τους υψηλούς προσκεκλημένους σας στην Ελλάδα και να δηλώσω τη χαρά και την ικανοποίησή μου, για τη διοργάνωση ενός τόσο σημαντικού συνεδρίου στην Αθήνα.

Κράτος πρόνοιας ή φιλανθρωπία;

Συζητώντας για το ρόλο της φιλανθρωπίας μέσα στο σύγχρονο κοινωνικό κράτος πρόνοιας, είναι σκόπιμο να δούμε με προσοχή την περίπτωση της Ελλάδας.

Ειδικά, μέσα στις συνθήκες που έχει διαμορφώσει η κρίση.

Μια κρίση πολυεπίπεδη και σύνθετη.

Που ξεπερνάει την οικονομική διάσταση.

Μια κρίση που θα έλεγε κανείς ότι ισούται με κρίση κοινωνικής

Πρόνοιας.

Που σε ορισμένες περιπτώσεις λαμβάνει τραγικές διαστάσεις..

Ισούται δηλαδή με τη σημαντική υποχώρηση του κράτους πρόνοιας.

Μια διαδικασία υποχώρησης που είχε ξεκινήσει εδώ και αρκετό καιρό και οι οικονομικές συνθήκες της τελευταίας πενταετίας την επέτειναν.

Επιτρέψτε μου στο σημείο αυτό μια σημαντική διευκρίνιση.

Η φιλανθρωπία στη χώρα μας μπορεί να είναι εξασθενημένη σε σχέση με άλλες χώρες, όμως αυτό σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να το δούμε γραμμικά, σαν αποκλειστικό επακόλουθο της κρίσης. Η μειωμένη ροπή προς τη φιλανθρωπία οφείλεται πρωτίστως στην έλλειψη κουλτούρας εθελοντικής προσφοράς, και βεβαίως - για να είμαστε απολύτως ακριβείς - στην αδυναμία του κράτους για πολλές δεκαετίες να λειτουργήσει αποτελεσματικά στηρίζοντας ουσιαστικά δράσεις φιλανθρωπίας, εθελοντισμού, κοινωνικής αλληλεγγύης.

Θα τολμούσα να πω ότι η κρίση ενδυνάμωσε τους κοινωνικούς δεσμούς.

Προέβαλλε σημαντικά την αξία της αλληλεγγύης.

Ενίσχυσε το ρόλο της εθελοντικής προσφοράς.

Ώθησε σημαντικό μέρος συνανθρώπων μας να ενεργοποιηθούν.

Η υποχώρηση του κοινωνικού κράτους ανέδειξε νέες μορφές φιλανθρωπικής δράσης.

Ομάδες αυτοβοήθειας, οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, σημαντικοί ιδιωτικοί φορείς, αποδείχθηκαν ίσως πιο δραστήριοι και αποτελεσματικοί στην παροχή βοήθειας από ότι σε καιρούς ευμάρειας.

Δημιουργήθηκαν εντός των τειχών τόσες ομάδες ανάγκης ώστε οι δράσεις της φιλανθρωπίας είναι πιο ορατές.

Ενώ όμως είναι προφανές ότι το κράτος πρόνοιας υποχωρεί, ότι μεγάλο μέρος ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών ενεργοποιείται, θα πρέπει να γίνει ξεκάθαρο ότι το κράτος οφείλει να μην παραιτηθεί από τις θεμελιώδεις υποχρεώσεις του για πρόνοια.

Οφείλει να γίνει καλύτερο, αποτελεσματικότερο, πιο ευέλικτο.

Οφείλει να συνεργαστεί, να προσαρμοστεί, να αλλάξει, αλλά όχι να παραιτηθεί.

Η φιλανθρωπία δεν πρέπει να υποκαθιστά το κράτος, ούτε το κράτος τη φιλανθρωπία.

Τρία στερεότυπα γύρω από την φιλανθρωπία

Κυρίες και Κύριοι,

Επιτρέψτε μου στο σημείο αυτό, να αναφερθώ σε κάποιες στερεοτυπικές αντιλήψεις που έχουν επικρατήσει στη χώρα μας αναφορικά με το θεσμό της φιλανθρωπίας.

Αντιλήψεις, που έχουν επηρεάσει - και συνεχίζουν να επηρεάζουν - τη ροπή προς την φιλανθρωπία και την κοινωνική προσφορά.

Στερεότυπο πρώτο: «Η φιλανθρωπία αφορά τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα – Είναι υπόθεση λίγων.»

Είναι λογικό σε μια περίοδο που ο μέσος πολίτης στερείται για να ανταποκριθεί στις καθημερινές του ανάγκες να καλλιεργείται αυτή η αντίληψη. Θα πρέπει όμως να γίνει σαφές, και έχουμε όλοι ρόλο σε αυτό, ότι η φιλανθρωπία δεν είναι για τους λίγους. Δεν αφορά αποκλειστικά δωρεές χρημάτων, αλλά και όταν αφορά τέτοιες, δεν μιλάμε αποκλειστικά για μεγάλα χρηματικά ποσά.

Φιλανθρωπική δράση είναι η εθελοντική προσφορά από μόνη της. Από το πρώτο ευρώ.

Την πρώτη συσκευασία τροφίμων.

Την εθελοντική συνεισφορά σε κύτταρα προσφοράς.

Γι' αυτό και απευθύνεται σε όλους.

Γι' αυτό και πρέπει να γίνει και στην Ελλάδα μαζική κουλτούρα.

Αναπόσπαστο μέρος και συνήθεια στη ζωή κάθε πολίτη.

Στερεότυπο δεύτερο: «Τα κοινωφελή Ιδρύματα αποτυγχάνουν να ακούσουν τις αληθινές ανάγκες της κοινωνίας.»

Συχνά δημιουργείται αυτή η παρανόηση, μια και τα φιλανθρωπικά έργα των Κοινωφελών Ιδρυμάτων να μεν βελτιώνουν υποδομές και κοινωνικές παροχές, όμως συχνά πολύ νομίζουν ότι έχουν μια απόσταση από το σκληρό πυρήνα των κοινωνικών αναγκών.

Τι θέλω να πω με αυτό ...

Το να στηρίξει κάποιο κοινωφελές ίδρυμα ένα Μουσείο σε κάποιο απομακρυσμένο μέρος της Ελλάδας είναι σαφώς μείζον ευεργέτημα με θετικές προεκτάσεις για την τοπική κοινωνία, όμως για τον πολίτη που βάλλεται από τις συνέπειες της κρίσης ίσως να μην είναι αυτό που θα αλλάξει προς το καλύτερο τη ζωή του.

Ωστόσο και εδώ υπάρχει στρεβλή αντίληψη της πραγματικότητας.

Γιατί τα ιδρύματα δεν έχουν μόνο αυτό το – σημαντικό – ρόλο.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Είναι γνωστό ότι το κράτος αδυνατεί τα τελευταία χρόνια να παρέχει φροντίδα υψηλού επιπέδου σε χρήστες ναρκωτικών, ειδικά στην κατηγορία των περιθωριοποιημένων χρόνιων χρηστών ναρκωτικών ουσιών.

Το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, εντοπίζοντας τα κενά αυτά, προσέφερε – σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ – μια νέα μονάδα ιατρικής, οδοντιατρικής και ψυχολογικής φροντίδας για χρήστες.

Σαν Υπουργός Τουρισμού, αλλά και σαν κάτοικος, βουλευτής και ενεργός πολίτης της Αθήνας που επισταμένα έχω ασχοληθεί με το ζήτημα των ναρκωτικών στην πόλη, δε μπορώ παρά να χαρακτηρίσω τη δράση αυτή απόλυτα αναγκαία και στοχευμένη.

Απόλυτα προσαρμοσμένη στο διαρκές κοινωνικό αίτημα για ενίσχυση της μέριμνας στους χρήστες και για ουσιαστική καταπολέμηση του προβλήματος των ναρκωτικών στην πρωτεύουσα.

Μια δράση στον σκληρό πυρήνα των προβλημάτων της δοκιμαζόμενης από την κρίση Πρωτεύουσας.

Που αποσκοπεί στη λύση ενός μείζονος προβλήματος.

Ενέργεια ουσίας και όχι κινήση επικοινωνίας.

Το ίδιο ακριβώς, ισχύει και για τη σημαντική πρωτοβουλία του Ιδρύματος με τα συσσίτια στα σχολεία της Αττικής.

Που αθόρυβα και με ιδιαίτερο σεβασμό εφαρμόζει το Ίδρυμα.

Στερεότυπο τρίτο: «Η φιλανθρωπία δε χρειάζεται το κράτος.»

Υπάρχει και αυτή η αντίληψη, κυρίες και κύριοι, ότι η φιλανθρωπία μπορεί και πρέπει να λειτουργήσει χωρίς το κράτος.

Επιτρέψτε μου να διαφωνήσω, χωρίς όμως να θέλω να πω ότι το κράτος πρέπει να χειραγωγεί ή να ελέγχει τις δράσεις της.

Το κράτος μπορεί να στηρίξει το θεσμό της φιλανθρωπίας με πολλούς και διάφορους τρόπους.

Κανένας δε θέλει να αποσυρθούν κοινωφελή Ιδρύματα που επιτελούν σοβαρό και υπεύθυνο κοινωνικό έργο και αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να αποτραπεί με κάθε τρόπο.

Είναι ευθύνη όλων μας, ειδικά σήμερα που το κράτος είναι αναγκασμένο να περιορίσει τις δαπάνες του για την πρόνοια, να στηρίξουμε ουσιαστικά, να συνεργαστούμε αποτελεσματικά, με στόχο τα Κοινωφελή Ιδρύματα να παρουσιάσουν από και μετρήσιμο έργο.

Έργο που πολλές φορές είναι αποτελεσματικότερο και γιατί όχι και καλύτερο από το έργο ενός δισλειτουργικού κράτους.

Οφείλουμε να παραδεχτούμε λοιπόν ότι το κράτος χρειάζεται την φιλανθρωπία.

Χρειάζεται τη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα.

Από το πιο απλό, μέχρι το πιο δύσκολο.

Το Υπουργείο Τουρισμού έχει τη χαρά και την τιμή να χτίζει βήμα – βήμα, με ιδιαίτερη προσοχή και σεβασμό τη συνεργασία του με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Χωρίς τυμπανοκρουσίες και άσκοπες επικοινωνιακές υπερβολές, βάζουμε τις βάσεις για μια ουσιαστική σχέση εμπιστοσύνης.

Προς όφελος των πολιτών της Αθήνας, προς όφελος της Ελλάδας.

Πρώτο μας βήμα, η παραγωγή από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών «Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος» στο Πανεπιστήμιο Σάιμον Φρέιζερ, μιας τουριστικής εφαρμογής για έξυπνα κινητά και ταμπλέτες.

Του AmazingAthens !

Ενός σύγχρονου εργαλείου προώθησης των Αθηνών.

Ενός μικρού αλλά σημαντικού βήματος συνεργασίας μεταξύ του Κράτους, του Ιδρύματος και του Πανεπιστημίου του Βανκούβερ. Υπάρχουν σκέψεις, ιδέες, προτάσεις για να προχωρήσουμε και σε άλλα πιο τολμηρά, πιο σύνθετα βήματα.

Η αρχή έγινε και αυτή είναι πάντα το «ήμισι του παντός».

Επίλογος_

Κυρίες και κύριοι,

Στις δυσμενείς συνθήκες που διαμόρφωσε η οικονομική κρίση είναι επιβεβλημένο πλέον, να προτάσσουμε τη συλλογική δράση έναντι του αναχωρητισμού και της ηττοπάθειας.

Η ιδιωτική πρωτοβουλία, πιστεύω ότι έχει αποδείξει ότι μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο, μέσα από την κλιμάκωση των δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, με μαζικές καμπάνιες κοινωνικής αλληλεγγύης, με συστηματική δουλειά στο πεδίο της κρίσης.

Οι πολίτες σε ατομικό επίπεδο επίσης μπορούν να ενισχύσουν το ρεύμα του εθελοντισμού και να ενσωματώσουν την προσφορά και την αλληλεγγύη στις συνήθειες της καθημερινότητάς τους.

Εξίσου η Κοινωνία των Πολιτών επιβάλλεται να ξεπεράσει χρόνιες παθογένειες της και να ενισχυθεί ουσιαστικά, εμπνέοντας στους πολίτες την ανάγκη για εθελοντική προσφορά και φιλανθρωπική δράση.

Παράλληλα το κράτος θα πρέπει να βρεί τους τρόπους να προσαρμοστεί στις τρέχουσες πιεστικές συνθήκες.

Μέσα σε αυτό το σχήμα συνέργειας και συνευθύνης είναι επιβεβλημένο να κινητοποιηθεί πιο έντονα η Πολιτεία, αναλαμβάνοντας δράση για την ουσιαστική στήριξη και τη συνεργασία με τους φορείς και τα ιδρύματα φιλανθρωπικής και εθελοντικής προσφοράς.

Ουδείς αμέτοχος σε αυτό το στοίχημα.

Η ενίσχυση της φιλανθρωπίας σε ένα περιβάλλον τόσο σύνθετο για τους πολίτες είναι μονόδρομος.

Περιθώριο για ατομικότητα και κοινωνική εσωστρέφεια δεν υπάρχει.
Ευθύνη και έργο όλων μας είναι να το καταστήσουμε σαφές
μέσα από απτές πράξεις.
Μέσα από την παιδεία που θα καθιερώσει την κοινωνική προσφορά
και τη φιλανθρωπία ως αξιακή σταθερά και μαζική κουλτούρα.
Χρόνος έχει χαθεί ήδη αρκετός σε αυτή την κατεύθυνση
όλα τα προηγούμενα χρόνια.
Είναι πλέον ώρα για πράξεις.

Σας ευχαριστώ.